

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Daně

Právo

Ze světa

Z judikatury

Leden 2017

Obsah

Editorial

Daně

Novely daňových zákonů jdou do třetího čtení

GFŘ bude upřesňovat režim DPH při přeprodeji telekomunikačních služeb

Mezinárodní výměna daňových informací se rozšiřuje o další typ

Právo

Kontrola ochrany osobních údajů zaměstnanců zpřísní

Zaměstnanci zpět do dozorčích rad

Do nového roku s novelou občanského zákoníku

Konec šikanózních insolvenčních návrhů?

Ze světa

Rada ministrů EU zatím odložila rozšíření směrnice ATAD

Z judikatury

Co všechno finanční úřad zjistí od vaší banky?

NSS: Je jednatel osobou povinnou k dani?

Hranice (bez)formálnosti u bankovní záruky

Editorial

Minulý rok přinesl rekordní přebytek státního rozpočtu ve výši cca 62 mld. korun. Ať už jsou důvody tohoto stavu jakékoliv, je snaha finanční správy zefektivnit výběr daní evidentní. Až budou známa konkrétní čísla, je pravděpodobné, že z hlediska daňových doměrků půjde o rok rekordní. Rostla také snaha vyměřené doměrky daně vybrat. V praxi jsme se tak začali setkávat s dříve spíše okrajovými instituty jako zajištění daně či okamžité daňové exekuce. Ze statistiky se bohužel již nedozvíme, jaká část těchto doměrků bude úspěšně obhájena v soudních řízeních. Ta probíhající však ukazují, že zdaleka ne všechny daňové doměrky soudním testem projdou.

Ve volebním roce 2017 nelze ze strany finanční správy očekávat výrazné změny. O to zajímavější se pak jeví diskuze o souběhu ukládání trestů podle daňových zákonů a zákonů trestních. Významným bodem do této debaty byl i nedávný rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci „A a B proti Norsku“, který souběžně uložení sankce zcela nevyloučil. Jakým způsobem se k němu postaví zejména český Nejvyšší soud, bude jedním z témat letošního roku.

Z hlediska změn daňových předpisů nelze kromě dlouhodobě diskutovaného daňového balíčku, který se zatím nepodařilo schválit, očekávat mnoho. Legislativní proces je dlouhý a volby na podzim letošního roku koncepčním změnám příliš nepřejí. Ministerstvo financí se tak koncentruje spíše na novely daňových zákonů s účinností od roku 2019. S určitým napětím budeme očekávat snad jen to, zda se podaří v Parlamentu schválit novelu úpravy kontrolního hlášení. Tu s účinností od 1. ledna 2018 zrušil Ústavní soud. Její neschválení by mohlo v určitých případech po tomto datu značně komplikovat podávání kontrolních hlášení.

V praktické rovině se budeme i v následujícím období zejména v oblasti retailových společností vyrovnávat s důsledky zavedení elektronické evidence tržeb od 1. března 2017. Otázkou je, jak se do EET promítnou navrhované ale doposud neschválené změny, které by měly být účinné od 1. dubna 2017. Některé typy transakcí (například e-shopy) by mohly z evidence opět vyjmout.

Navzdory popsáním daňovým nástrahám vám přeji úspěšný rok v profesním i osobním životě.

Petr Toman
Partner
KPMG Česká republika

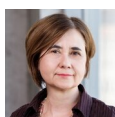
3 | Daňové a právní aktuality - leden 2017

Novely daňových zákonů jdou do třetího čtení

Do třetího čtení se posunuly novely daňových zákonů (tisk 873). Sněmovna o nich může začít jednat na schůzi od 10. ledna. Účinnost novel je stanovena na 1. duben 2017. Projednávání ve třetím čtení bude poměrně nepřehledné. Ve druhém čtení bylo podáno velké množství pozměňovacích návrhů, včetně návrhů od koaličních poslanců, ministra financí nevyjímaje. Upozorňujeme na klíčové návrhy změn, o kterých by se mělo hlasovat.

Ladislav Malůšek
lmalusek@kpmg.cz

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz

- Omezení výdajových paušálů: rozpočtový výbor navrhuje snížit maximální možné částky paušálních výdajů pro osoby vykonávající samostatnou činnost. Jako kompenzace tohoto zpřísnění má být zrušeno omezení, které znemožňuje uplatnit slevu na manželku a daňové zvýhodnění na děti.
- Daň stanovená paušální částkou: ministr Babiš navrhuje rozšířit možnost využití institutu daně stanovené paušální částkou. Ten by bylo možné využít i v případě souběhu se závislou činností a i v případě, kdy osoba se samostatnou činností má zaměstnance. Dnes to možné není a institut je poplatníky využíván minimálně. Zároveň by takováto osoba nepodléhala elektronické evidenci tržeb.
- Závazné posouzení zisků alokovaných stále provozovně zahraničního subjektu: rozpočtový výbor navrhuje rozšířit možnost závazného posouzení na nerezidenty, kteří mají v Česku stále provozovny.
- Vracení DPH turistům: rozpočtový výbor navrhuje snížit limit z 2 000 na 1 500 Kč.
- Neuplatnění EET na e-shopy a další výjimky: k pozměňovacímu návrhu ministra Babiše nedává rozpočtový výbor doporučující stanovisko. Obdobné úpravy obsahují i další pozměňovací návrhy poslance za KDU-ČSL Klaška (např. neuplatnění na farmářské trhy a drobnou vedlejší činnost).

4 | Daňové a právní aktuality - leden 2017

GFŘ bude upřesňovat režim DPH při přeprodeji telekomunikačních služeb

Vzhledem k přetrvávajícím nejasnostem, a to zejména v případech přeprodeje telekomunikačních služeb, se Generální finanční ředitelství (GFŘ) rozhodlo reagovat na četné dotazy dodatkem k dříve publikované Informaci ke službám elektronických komunikací. Dodatek má zatím formu návrhu a měl by být v nejbližší době publikován. Blíží se pro podniky konec nejistoty při přeúčtování nákladů na soukromé hovory? Budou mít konečně jasno mateřské společnosti, které v rámci holdingu přefakturují náklady na telekomunikační služby na své dceřiné společnosti?

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz

Petra Němcová
pnemcova@kpmg.cz

Dle dostupných informací GFŘ ve svém návrhu upřesňuje kritéria pro to, aby byl uplatněn režim reverse-charge. Ilustruje také příklady transakcí, na něž se režim vztahuje či nikoli.

Základní podmínkou pro uplatnění reverse-charge je, že poskytovatel i příjemce služby jsou podnikatelé v elektronických komunikacích. Jinými slovy příjemce musí nákup telekomunikační služby uskutečňovat za účelem jejího dalšího prodeje, a to se záměrem dosažení zisku. Jedině tehdy by měl operátor při poskytnutí dané služby aplikovat režim reverse-charge.

Naopak nákupy telekomunikačních služeb za účelem „vlastní spotřeby“ bez záměru dosažení zisku by předmětem reverse-charge být neměly. Vlastní spotřebou je zde míněna vlastní konzumace služeb nebo umožnění konzumace koncovým uživatelům. Jde tak právě o případy, kdy jsou soukromé hovory bez marže přeúčtovány zaměstnancům nebo dochází k přeúčtování nákladů na dodatečné SIM pro rodinné příslušníky, opět bez marže.

Další skupinou „výjimek“ z aplikace reverse-charge by měly být nákupy služeb elektronických komunikací v rámci holdingu, kdy mateřská společnost přeúčtuje bez marže náklady na jednotlivé dceřiné společnosti. Operátor by měl také v těchto případech poskytnutí služby mateřským společnostem fakturovat s DPH. GFŘ doporučuje, aby záměr příjemce byl v případě nejistoty písemně deklarován a poskytovatel (operátor) se mohl tímto vyjádřením řídit.

Mezinárodní výměna daňových informací se rozšiřuje o další typ

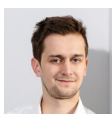
Novou povinnost sdílet informace o finančních výsledcích, vykonávaných aktivitách, počtech zaměstnanců a mnoha dalších ukazatelích přináší další připravovaná novela zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní.

Daniel Szmargowski
dszmargowski@kpmg.cz

Soňa Saidlová
ssaidlova@kpmg.cz

Martin Kalata
kpmg@kpmg.cz

Dne 19. prosince schválila vláda další novelu zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní. Jde o reakci na směrnici Rady 2016/881 z 25. května 2016, jejímž cílem je zavést automatickou výměnu zpráv podle zemí (tzv. Country-by-Country Reporting).

Novela přináší nové povinnosti pro nadnárodní skupiny s konsolidovaným obratem vyšším než 750 mil. eur. Mateřská společnost takové nadnárodní skupiny musí podat tzv. zprávu podle zemí. Tato zpráva obsahuje mnoho údajů za všechny společnosti ve skupině. Mezi požadované údaje patří dosažené výnosy v dělení na výnosy z transakcí se spřízněnými a nespřízněnými stranami, výsledek hospodaření před zdaněním, zaplacená a splatná daň z příjmu, základní kapitál, počet zaměstnanců, hodnota hmotných aktiv a mnoho dalších.

Aby česká daňová správa věděla, zda a kde se bude zpráva za danou nadnárodní skupinu podávat, zavádí novela povinnost podat ohlášení obsahující informace o mateřské společnosti skupiny a uvést, kdo a kde bude za skupinu zprávu podávat. Ohlášení se bude podávat Specializovanému finančnímu úřadu, a to elektronicky na předepsaném formuláři. Je nutno ho podat do konce prvního vykazovaného období. To by v případě, kdy prvním vykazovaným obdobím bude kalendářní rok 2016, znamenalo podat ohlášení do 31. prosince 2016. Novela ještě není schválena a není platná, přechodné ustanovení proto stanovuje, že pro všechna období, která skončí do 30. září 2017, se ohlášení podá do 30. září 2017. Ohlášení se podává pouze jednou – za první vykazované období. Následně se hlásí pouze změny, a to vždy do 15 dnů od chvíle, kdy ke změně došlo.

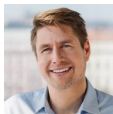
Pokud bude reportující entitou celé skupiny česká společnost, zprávu bude podávat Specializovanému finančnímu úřadu, a to do 12 měsíců od konce posledního dne vykazovaného období. Tedy v případě roku 2016 jakožto prvního vykazovaného období do 31. prosince 2017.

V případě, že česká mateřská společnost nedodrží svoji povinnost podat zprávu, hrozí jí dle návrhu zákona pokuta až do výše 1,5 mil. korun. V současném znění novely se počítá s účinností k 5. červnu 2017.

6 | Daňové a právní aktuality – leden 2017

Kontrola ochrany osobních údajů zaměstnanců zpřísní

Právní regulace nakládání s osobními údaji prochází obdobím velkých změn. Jednu z nich představuje přijetí obecného nařízení Evropské unie o ochraně osobních údajů (tzv. nařízení GDPR), které pravidla zacházení s osobními daty mění velmi výrazně. Další změna není tolik přelomová, a proto zůstává ve stínu první, pozornosti zaměstnavatelů by ale ujít neměla. Zpřísní totiž kontrola dodržování povinností v oblasti ochrany osobních údajů zaměstnanců.

Viktor Dušek
vdusek@kpmg.cz

Barbora Bezděková
bcvinerova@kpmg.cz
222 123 867

Povinnosti zaměstnavatele při nakládání s osobními údaji zaměstnanců upravuje jak zákon o ochraně osobních údajů, tak § 316 zákoníku práce. Výčet a obsah těchto povinností se zatím (až do nabytí účinnosti zmiňovaného nařízení GDPR v květnu 2018) nemění. Chystá se však změna způsobu, jímž se kontroluje jejich dodržování. Poslanecká sněmovna právě projednává novelu zákona o inspekci práce, která zavádí nové správní delikty na úseku ochrany soukromí zaměstnanců.

V současné době je jediným subjektem oprávněným provádět kontrolu dodržování povinností při nakládání s osobními údaji zaměstnanců Úřad pro ochranu osobních údajů („ÚOOÚ“). Ten kontroluje plnění veškerých povinností vyplývajících z obou zmiňovaných předpisů. Podle ministerstva práce by plnění povinností stanovených zákoníkem práce nově měl kontrolovat orgán specializovaný na pracovněprávní prostředí – tedy inspekce práce.

Inspekce bude především zjišťovat, zda zaměstnavatelé dodržují veškeré povinnosti při sledování zaměstnanců prostřednictvím kamerových systémů, GPS monitorů ve firemních vozidlech, zaznamenávání telefonických hovorů nebo třeba při monitoringu využití internetu či firemního e-mailu. Prověřovat bude nejen způsob provádění monitoringu ale i to, zda má zaměstnavatel pro sledování legitimní důvod. Pokud zjistí, že zaměstnavatel zasahuje do soukromí zaměstnanců nedovoleným způsobem, bude mu moci uložit pokutu až do výše 1 milionu korun. Prohřešek spočívající v nesplnění informační povinnosti o prováděném monitoringu pak bude sankcionován pokutou dosahující až 100 tisíc korun.

Namísto jednoho kontrolora tak budou na zaměstnavatele nově dohlížet hned dva. ÚOOÚ bude nadále kontrolovat dodržování povinností plynoucích ze zákona o ochraně osobních údajů (a to i ze strany zaměstnavatelů), inspekce práce bude bdít nad dodržováním pravidel ochrany soukromí stanovených zákoníkem práce. Pravděpodobnost, že se správci údajů dostanou do hledáčku některého z úřadů, se tak významně zvýší. Pokud novela absolvuje legislativní proces úspěšně, nabyde účinnosti již 15 dní po jejím vyhlášení ve sbírce zákonů. Zaměstnavatelé tak mají poměrně krátký čas na to, aby veškeré monitorování zaměstnanců uvedli do souladu s právními předpisy.

Zaměstnanci zpět do dozorčích rad

Historicky první novela zákona o obchodních korporacích (ZOK) zdárně zakončila legislativní proces a den před Silvestrem byla pod číslem 458/2016 Sb. vyhlášena ve Sbírce zákonů. Do zákona se tak pro některé společnosti vrací známá povinnost zajistit zastoupení zaměstnanců v dozorčí radě.

Věra Kočicová
vkocicova@kpmg.cz
222 123 869

David Flutka
kpmg@kpmg.cz

Povinné zastoupení zaměstnanců v dozorčí radě zakotvoval před koncem roku 2013 obchodní zákoník. Ten vyžadoval, aby akciová společnost, která má více než 50 zaměstnanců, vyhradila alespoň třetinu míst v dozorčí radě právě jejich zástupcům. S rekodifikací soukromého práva tato povinnost zmizela, což kvůli absenci přechodných ustanovení přineslo spory o to, jak se nová úprava vlastně dotkla stávajících akciových společností. Nebylo zcela zřejmé, zda s úderem půlnoci dne 1. ledna 2014 dosavadním zástupcům zaměstnanců mandát zanikl či zda „dojedou“ svůj mandát podle předchozí úpravy. Rovněž nebyla jasně vyřešena otázka, zda lze tuto tzv. kodeterminaci navzdory mlčení zákonné úpravy dobrovolně sjednat ve stanovách.

Zmíněné otázky aktuální novela vzešlá z poslanecké iniciativy neřeší. Zakládá kodeterminaci bez vazby na předchozí úpravu. Nová právní úprava se nicméně nedotkne tak vysokého počtu společností jako její předchůdce. Povinnost bude totiž platit jen pro akciové společnosti s více než 500 zaměstnanci v pracovním poměru (tedy nepočítaje dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr či agenturní zaměstnance). Tyto společnosti budou muset mít počet členů dozorčí rady dělitelný třemi a třetinu z nich budou volit zaměstnanci. Stanovy můžou tento počet i zvýšit, ne však nad počet členů volených valnou hromadou. Zaměstnanci budou moci zvoleného zástupce v dozorčí radě i odvolat. Zákon také výslovně umožní, aby stanovy založily kodeterminaci i při menším počtu zaměstnanců, než je zákonná hranice. I akciová společnost o dvaceti zaměstnancích tak teoreticky bude moci přizvat do dozorčí rady zástupce zaměstnanců – širší využití toho institutu ovšem nepředpokládáme.

Novela nabývá účinnosti dne 14. ledna 2017. Zákonodárce ale poskytl dosavadním společnostem navíc dvouletou lhůtu, v níž by měly uvést své stanovy a složení dozorčí rady do souladu s novou úpravou. Nesplní-li tento požadavek, vystavují se riziku postihu ze strany rejstříkového soudu. Ten je vyzve k nápravě a poskytne jim k tomu dodatečnou lhůtu, jinak zahájí proces jejich zrušení s likvidací.

Vedle této sice významné, ale z legislativního hlediska drobné změny se na uživatele ZOK chystá i jeho komplexní novela. [Tento návrh](#) je však zatím stále na půdě Ministerstva spravedlnosti.

Do nového roku s novelou občanského zákoníku

Dva dny předtím, než občanský zákoník oslavil tříleté výročí své účinnosti, vyšel ve sbírce zákonů zákon č. 460/2016 Sb. Ten jako první občanský zákoník komplexně novelizuje a přináší významné změny. Shrnujeme ty nejzásadnější.

Martin Hrdlík
mhrdlik@kpmg.cz

Bohuslava Jiroušková
kpmg@kpmg.cz

Novela občanského zákoníku řeší hned několik palčivých problémů, které s sebou rekodifikace soukromého práva přinesla a o nichž vedla odborná veřejnost spory. Zákon tak například nově výslovně stanoví, že nabude-li jeden z manželů podíl v obchodní korporaci, nestává se druhý manžel také společníkem této korporace. Řeší se rovněž problematika plných mocí k právním jednáním vyžadujícím formu notářského zápisu. Pro takové plné moci postačí úřední ověření podpisu zmocnitele. Za dostačující označuje novela i plné moci opatřené pouze ověřeným podpisem sepsané před její účinností. Zrušení se pak dočkala kritizovaná povinnost kolektivních statutárních orgánů zmocnit jednoho ze svých členů pro jednání vůči zaměstnancům. „Comeback“ naopak oslaví rekodifikací potlačené předkupní právo spoluvlastníků. To bude platit obecně pro úplatné i bezúplatné převody, ledaže půjde o převod osobě blízké.

Rozsáhlejších změn doznala úprava svěřenských fondů. Svěřenský fond vzniká, až na výjimku svěřenských fondů zřízených pro případ smrti, dnem zápisu do evidence svěřenských fondů, stejně jako je tomu například u obchodních společností. Novela se v tomto ohledu dotýká i zákona o veřejných rejstřících. Do toho zakotvuje institut evidence svěřenských fondů obdobně, jako to učinila novela zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti v rámci evidence skutečných majitelů.

Z dalších změn lze zmínit zrušení zákazu jednostranného započtení pohledávky proti mzdě a platu ve výši přesahující jejich polovinu. Nově bude možné tyto pohledávky jednostranně započíst bez uvedené limitace. V rámci nájemních vztahů došlo ke snížení maximální hranice kauce poskytované pronajímateli ze šestinásobku na trojnásobek nájemného. Administrativní úlevu by pak mohlo přinést upuštění od povinnosti dřívějších spolků a společenství vlastníků upravit svůj název podle požadavků nového občanského zákoníku.

Kromě ustanovení o předkupním právu spoluvlastníků a úpravy týkající se evidence svěřenských fondů, jejichž účinnost nastane až 1. ledna 2018, se většina výše uvedených změn uplatní od 28. února tohoto roku.

Konec šikanózních insolvenčních návrhů?

Senát projednává novelu insolvenčního zákona, jejímž cílem je mj. zavést předběžné posouzení u insolvenčních návrhů, kde je podezření, že jsou šikanózní. Dalším podstatným dopadem novely by mělo být omezení vlivu věřitelů, kteří nabyli své pohledávky netransparentně, a to včetně propojených osob.

Irena Kolárová
ikolarova@kpmg.cz
222 123 724

Eva Haisová
ehaisova@kpmg.cz
222 123 297

Podle důvodové zprávy k novele zákona je šikanózní, tedy takové, jehož jediným cílem je reputačně a ekonomicky poškodit jiný subjekt, pouze necelé procento všech insolvenčních návrhů. Pokud však k zahájení řízení v těchto případech dojde, mohou být následky pro postiženou firmu likvidační. V současnosti je insolvenční řízení zahájeno okamžikem, kdy insolvenční návrh dojde příslušnému soudu. Samotné účinky spojené s tímto zahájením pak nastávají až poté, kdy soud ve veřejně dostupném insolvenčním rejstříku zveřejní vyhlášku o zahájení řízení. K tomu by mělo dojít do dvou hodin od doručení návrhu soudem. V tomto okamžiku přitom soud ještě nezkontroluje oprávněnost návrhu, ale pouze jeho základní formální náležitosti. Zda je domnělý dlužník skutečně v úpadku, zkoumá až následně.

Insolvenční řízení tak může být zahájeno i proti zdravé firmě, přičemž soud ho pak zastaví nejdříve až po několika dnech. Buď návrh odmítne pro zjevnou bezdůvodnost, nebo rozhodne o tom, že společnost v úpadku není. Veřejnost však logicky tyto procesní nuance nerozlišuje a oběť takového návrhu tak velmi rychle získá nálepkou nesolventního subjektu. Nově by soud v případě podezření, že se jedná o šikanózní návrh, mohl zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení odložit až o sedm dnů od obdržení návrhu. V této lhůtě by předběžně posoudil věřitelský návrh a mohl by ho rovnou i odmítnout, aniž by byly jakékoliv informace o insolvenčním řízení zveřejněny. Negativní dopad zveřejnění by tak byl zcela eliminován.

Další novinkou je zvýšení transparentnosti některých věřitelů, kteří mohou mít zásadní vliv na průběh insolvenčního řízení. Týká se to věřitelů, jež nenabyli svou pohledávku standardním způsobem na základě obchodních vztahů s dlužníkem, ale postoupením nebo obdobně. Ti často nabývají pohledávky za účelem machinací se zpeněžením majetkové podstaty. Nezřídka jsou navíc registrováni v jurisdikcích, kde je vymáhání případné náhrady škody obtížné. Nově proto budou věřitelé, kteří nabyli své pohledávky postoupením nebo obdobným způsobem ve lhůtě šesti měsíců před zahájením insolvenčního řízení, povinni připojit k přihlášce pohledávky čestné prohlášení, v němž uvedou informaci o svém skutečném vlastníkovi. Podobně jako to vyžadují předpisy proti praní špinavých peněz. Cílem tohoto postupu je zjistit, zda věřitel a dlužník nejsou ve skutečnosti propojenými osobami. Pokud ano, je takový věřitel vyloučen z hlasování o některých zásadních krocích insolvence, kde by mu hrozil střet zájmů, včetně zpeněžování dlužníkovy majetku.

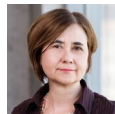
10 | Daňové a právní aktuality - leden 2017

Rada ministrů EU zatím odložila rozšíření směrnice ATAD

Na prosincovém setkání ministři financí (ECOFIN) jednali o směrnici řešící vyhýbání se daňovým povinnostem, tzv. ATAD2. Otevřené stále zůstávají některé otázky, například výjimka z pravidel pro finanční sektor a také datum pro transpozici nové legislativy v členských zemích. Evropská komise (EK) na jednání rovněž zopakovala svůj závazek předložit legislativní návrh ve věci režimu přenesení daňové povinnosti (tzv. reverse charge), o který usiluje ČR, do konce roku 2016.

Luděk Vacík
kpmg@kpmg.cz

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz

EK schválila legislativní návrh na dočasnou výjimku na obecný reverse charge 21. prosince. Návrh neumožňuje použít tento režim na plnění nad 10 000 eur přímo, ale až na základě povolení ze strany Komise. Členský stát může Komisi požádat o implementační rozhodnutí, pouze pokud splňuje tři stanovené podmínky: jeho VAT GAP podle poslední studie EU je nejméně medián EU + 5 procentních bodů; jeho karuselový podvod tvoří alespoň 25 % celkových podvodů na DPH; prokáže, že nemůže efektivně bojovat proti únikům na DPH žádnými konvenčními opatřeními. Komise následně žádost přezkoumá a rozhodne o vydání povolení.

ECOFIN v rámci boje proti vyhýbání se daním přijal návrh, aby daňové správy měly přístup k informacím sbíraným na základě AML – směrnice o boji proti praní špinavých peněz. Půjde především o informace o skutečných vlastnících a postupech finančních institucí, jak prověřují své zákazníky (due diligence). Tato úprava bude obsažena ve směrnici o mezinárodní spolupráci a měla by se začít uplatňovat od ledna 2018.

Rada nedosáhla dohody ohledně návrhu, který rozšiřuje pravidla týkající se využívání hybridních struktur také na struktury mezi EU státy a třetími státy (tzv. ATAD2), tak, aby pravidla byla ve shodě s bodem 2 Akčního plánu BEPS (OECD). Vzhledem k tomu, že text navrhovaného doplnění byl upravován na poslední chvíli, některé státy si ponechaly čas na posouzení, včetně posouzení jejich národních parlamentů. Nizozemí požaduje, aby implementační lhůta byla posunuta na 1. leden 2019.

Připomínáme, že v listopadu Komise zveřejnila návrh na C(C) CTB – společný konsolidovaný základ daně. V současné době se k návrhu vyjadřují národní parlamenty členských států a vlády. Začátkem prosince nizozemský parlament rozhodl, že návrh nepodpoří. Je otázkou, jak se k tomu postaví další vlády. Česká vláda zatím nepublikovala oficiální postoj. Zatímco ministr financí má k návrhu negativní postoj s argumenty, že se jedná o částečné omezení národní suverenity v oblasti daňové politiky, předseda vlády návrh vítá. Zdůrazňuje, že boj proti daňovým únikům je prioritou koalice a musí se týkat nejen malých podnikatelů, ale také velkých firem, včetně těch nadnárodních. Média rovněž citují akademiky, kteří ve výzkumech docházejí k tomu, že zapojením ČR do tohoto systému by si státní rozpočet polepšil až o 6 miliard ročně. Nová celoevropská pravidla pro danění velkých firem, by v Česku dopadla zhruba na tisícovku společností.

11 | Daňové a právní aktuality – leden 2017

Zatím se zdá, že návrh v současné podobě nemá šanci na schválení. Návrhy EU týkající se daní musí totiž schválit jednomyslně všech 28 členských států. Může se také stát, že návrh se rozhodne přijmout jen určitá část členských států v rámci procedury posílené spolupráce.

12 | Daňové a právní aktuality - leden 2017

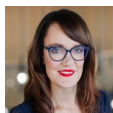
© 2016 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Co všechno finanční úřad zjistí od vaší banky?

Jak obstojí bankovní tajemství proti výzvě správce daně? Jaké otázky o vašem účtu musí banka finančnímu úřadu zodpovědět? Dokáže berní úředník zjistit, jestli používáte internetbanking a kdo má dispoziční práva k vašemu účtu? Na tyto otázky pomůže odpovědět nový rozsudek Nejvyššího správního soudu.

Martin Šandera
kpmg@kpmg.cz

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

Daňový řád do určité míry prolamuje bankovní tajemství a bankám jednoznačně ukládá povinnost poskytnout finančnímu úřadu na výzvu čísla účtů, údaje o jejich majitelích, stavech a pohybech peněžních prostředků na těchto účtech nebo také údaje o poskytnutých úvěrech. Tyto informace potom správce daně může použít nejen při vymáhání daňových nedoplatků, ale i při doměření daně. Správce daně však v praxi často po bankách požaduje mnohem více informací, například jména osob s dispozičními právy k účtu, detaily k internetbankingu, nebo používané kontaktní údaje majitele účtu.

V nedávném případě (4 Afs 177/2016) se Nejvyšší správní soud (NSS) zabýval právě takovým případem, kdy správce daně požadoval mimo jiné i údaje o disponentech vybraného účtu, e-mailovou adresu a telefonní číslo používané v rámci vzdáleného přístupu k účtu. Banka tyto informace opakovaně odmítla poskytnout, za což jí správce daně uložil pokutu. Celý případ nakonec doputoval až k NSS, který se postavil na stranu bankovního tajemství. Soudci jednoznačně uzavřeli, že banka (či jiný poskytovatel platebních služeb) je povinna poskytnout pouze zákonem výslovně vyjmenované údaje. Jejich výčet přitom nelze pouhým výkladem rozšiřovat. NSS explicitně potvrdil, že údaje o disponentech s účty finanční úřad není oprávněn požadovat.

Soud se takto částečně vymezil proti snahám správců daně vymáhat nejen po bankách stále větší množství informací o daňových poplatnících. Informační povinnost vůči správci daně totiž nepostihuje jen banky, ale v zásadě veškeré subjekty, které mají informace důležité pro správu daní. O oně důležitosti v praxi rozhoduje často jen finanční úřad. Zmíněný rozsudek však dokládá, že obrana proti přehnaným požadavkům správce daně na poskytnutí informací se může vyplatit.

NSS: Je jednatel osobou povinnou k dani?

Nejvyšší správní soud v nedávném rozsudku (2 Afs 100/2016–29) uzavřel, že výkon funkce jednatele naplňuje znaky samostatně vykonávané ekonomické činnosti a jednatel je tedy osobou povinnou k dani. V případě jednatelů fakturujících za svoje výkony s DPH tak nemohou správci daně tento postup zpochybňovat, i když argumentují na základě platných daňových zákonů, tedy, že jde o závislou činnost, jež je ze systému DPH vyloučena.

Aleš Krempa
kpmg@kpmg.cz

Petra Němcová
pnemcova@kpmg.cz

Nejvyšší správní soud (NSS) posuzoval případ, kdy jednatel společnosti s ručením omezeným fakturoval za výkon svojí funkce včetně DPH. Správce daně nárok na odpočet DPH na straně dané společnosti odmítl s odkazem na to, že se jedná o závislou činnost.

V souladu s evropskou směrnicí o DPH je osobou povinnou k dani osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti. NSS stanovil, že dle judikatury Soudního dvora EU (SDEU) je pro posouzení samostatnosti rozhodující, zda je dotyčná osoba ve vztahu podřízenosti či nikoli. Při posuzování podřízenosti se přitom zkoumá, zda osoba vykonává činnost vlastním jménem, na svůj účet a na vlastní zodpovědnost, jakož i to, zda nese hospodářské riziko spojené s výkonem své činnosti. NSS uvádí, že pro to, zda je osoba osobou povinnou k dani, svědčí především to, zda při výkonu své činnosti nese vlastní hospodářské riziko a je zodpovědná za případnou škodu spjatou s výkonem činnosti.

NSS konstatuje, že dle současné české soukromoprávní úpravy jednatel společnosti s ručením omezeným jedná při zastupování jménem společnosti, na její účet a sama společnost je z takového jednání odpovědná. Dále však NSS předkládá výčet možných negativních dopadů, které výkon funkce jednatele pro něj přináší a shrnuje, že jednatel nese při výkonu funkce vlastní, a to nikoli nepatrné, hospodářské riziko. NSS taktéž uvádí, že jednatel není vůči společnosti v podřízeném vztahu, zejména nevykonává svou činnost podle pokynů společnosti.

NSS tedy uzavírá, že úplatný výkon funkce jednatele je samostatnou ekonomickou činností. Výslovné vyloučení činnosti jednatele – fyzické osoby ze systému DPH by dle NSS rovněž představovalo nepřijatelnou nerovnost mezi režimem DPH uplatňovaným při výkonu funkce jednatele v návaznosti na skutečnost, zda je jednatel fyzická nebo právnická osoba. Na jednatele – právnické osoby se totiž vyloučení z okruhu osob povinných k dani dle českého zákona o DPH nevztahuje. NSS v závěru konstatoval, že evropská směrnice o DPH byla do české legislativy transponována nesprávně. Příslušná ustanovení evropské směrnice o DPH definující osobu povinnou k dani (články 9 a 10) mají proto přímý účinek a společnosti je třeba nárok na odpočet daně na vstupu uznat.

Vzhledem k tomu, že platné znění českého zákona o DPH vyjímá ze skupiny samostatně vykonávaných ekonomických aktivit činnosti zdaňované daní z příjmů z titulu závislé činnosti, nemůže správce daně zpochybnit ani opačný postup, kdy jednatel nefakturuje s DPH a nepovažuje se v souladu s českým zákonem o DPH za osobu povinnou k dani.

14 | Daňové a právní aktuality - leden 2017

Do budoucna je nutné sledovat reakci zákonodárce a finanční správy na tento rozsudek, a v případě potřeby přizpůsobit režim DPH u odměn za výkon jednatelů změnám vnitrostátní legislativy či ustáleným výkladům a praxi.

15 | Daňové a právní aktuality - leden 2017

© 2016 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Hranice (bez)formálnosti u bankovní záruky

Rekodifikace soukromého práva účinná od 1. ledna 2014 měla do právních poměrů přinést větší bezformálnost. I ta má však své hranice, což dokládá nedávné rozhodnutí Nejvyššího soudu. Ten v souvislosti s bankovní zárukou dovedl, že vynechání jediného slova v textu výzvy věřitele k plnění banky může znamenat, že se věřitel žádného plnění nedočká.

Věra Kočicová
vkocicova@kpmg.cz
222 123 869

Bohuslava Jiroušková
kpmg@kpmg.cz

Pokud záruční listina předepisuje text výzvy, věřitel jej musí podle závěru soudu dodržet. Pokud ve výzvě opomene třeba i jen jeden výraz (v daném případě slovo „splatné“), nevznikne věřiteli vůči bance právo na plnění. Naopak, může-li věřitel dle bankovní záruky požadovat po bance plnění na základě svého prohlášení, že mu dlužník nezaplatil včas, musí mu banka plnění poskytnout. A to i tehdy, neodpovídá-li toto prohlášení skutečnosti.

V daném případě šlo o spor, na jehož začátku bylo vystavení několika bankovních záruk jednou z předních finančních institucí ve prospěch věřitele – producenta hutních výrobků. Dle textu záručních listin se banka zavázala zaplatit příslušné částky bez zkoumání souvisejícího právního vztahu (v tomto případě kupních smluv) a bez jakýchkoli námitek. Výplata měla být provedena bez zbytečného odkladu po obdržení písemné výzvy věřitele, v níž mimo jiné uvede, že dlužník „nesplnil své splatné platební závazky v souvislosti s dodávkou zboží“.

Poté, co dlužník neuhradil dluh, vyzval věřitel k plnění banku. V textu výzvy však opomněl slovo „splatné“. Banka pak odmítla plnit s odkazem na formální nedostatky výzvy spočívající v nesouladu výzvy s textem záruční listiny. Soud prvního stupně se věřitele zastal a rozhodl, že pouhé neuvedení slova „splatný“ v textu výzvy není důvodem pro odmítnutí plnění, není-li v záručních listinách uvedeno, že text výzev k plnění musí být identický s textem uvedeným v záručních listinách. Odvolací soud však prvostupňové rozhodnutí změnil a žalobu věřitele zamítl.

Byť věřitel v následném dovolání argumentoval tím, že plnění na požadavku striktního dodržení textu záruční listiny je neopodstatněným a zákonem nepodloženým formalismem, u Nejvyššího soudu neuspěl. Ten totiž konstatoval, že banka nebyla oprávněna přezkoumávat splatnost pohledávek a věřitel byl povinen dodržet text výzev tak, jak byl v záručních listinách uveden. Povinnost banky k plnění byla totiž vázána na striktní dodržení formálních náležitostí výzev. Protože věřitel jednu z náležitostí opomenul, jakkoliv se jednalo o jediné slovo, bance povinnost plnit z bankovní záruky nevznikla.

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2026 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.